

Novo nasilje.

Predsedniki nadzornih odborov banovinskih sekcij so dobili te dni od centralne uprave UPU dopis, s katerim jih obvešča, da je centralna uprava na svoji seji dne 11. maja izključila iz Udruženja vse predsednike banovinskih sekcij in sicer: tov. Ljubišo Petrovića, predsednika Dunavske sekcije, tov. Ljubomira Lalića, predsednika Savske sekcije, tov. Srečka Radmana, predsednika Primorske sekcije, tov. Pavla Milojevića, predsednika Drinske sekcije, tov. Savo Ratkovića, predsednika Vardarske sekcije, in tov. Jožka Čampo, predsednika »separatistične« Dravske sekcije. Poslednji je bil kakor znano, izključen že lani, toda po logiki in pameti centralne uprave je mogoče nekoga tudi dvakrat izključiti. Morda pa centralna uprava sama ne verjame v pravomočnost svojega prvega sklepa o izključitvi? Ker pa je bila že lani izključena iz Udruženja vsa Dravska sekcija, bi po vsej logiki sedaj iz Dravske sekcije nihče več ne smel biti član UPU in bi potemtakem tudi nihče ne mogel biti izključen. No, logika centralne uprave je pa, kakor se vidi, drugačna in po tej logiki se izključujejo lahko tudi nečlani. Pa pustimo že logiko centralne uprave, ki ni nikakršna, ampak čisto navadna konfuznost in nesmiselna brezglavost in zadovoljimo se samo z ugotovitvijo, da centralna uprava po pravilih nima pravice nikogar izključevati in je zato njen sklep le pobožna želja. Ta želja glasno priča, kako si predstavlja centralna uprava svobodno profesionalno organizacijo.

Razlogi, ki jih navaja centralna uprava za izključitev, so taki, da se bo bavilo z njimi najbrž sodišče, kjer bo imela centralna uprava priliko dokazati svoje nesramne klevete in laži. Po teh razlogih bi morali biti izključeni predsedniki tatovi, goljufi, anarhisti in protidržavni elementi, — skratka ljudje, ki spadajo v temnice in okove. Pa kakor že rečeno, to bo morala centralna uprava še dokazati. Kako bo to dokazala pred sodiščem, smo močno radovedni.

Toda centralna uprava ima z izključitvami predsednikov banovinskih sekcij smolo, kajti, hvala Bogu, članstvo našega Udruženja ima še zdravo pamet in nepokvarjen čut za pravico, poštenje, moralo in svobodo v svoji organizaciji. Kakor vemo, se je zgodilo lani v Ljubljani, da je članstvo Dravske banovine na izredni skupščini ogorčeno, enodušno in spontano obsodilo in odklonilo izključitev svojega predsednika. Isto se je zgodilo letos o Binkoštih v Splitu in Novem Sadu, kjer sta obe skupščini, tako ona Primorske kakor tudi Dunavske sekcije ogorčeno obsodili nasilje in nezakonito ravnanje centralne uprave ter z aklamacijo ponovno izvolili dosedanje in izključene svoje predsednike, kakor tudi ostale člane dosedanjih uprav. Razen tega sta obe skupščini centralni upravi ponovno izrekli nezaupnico in jo pozvali, da odstopi. Prav nič ne dvomimo, da se bo isto zgodilo tudi v Zagrebu, kjer se bo vršila skupščina 5. junija t. l., pa tudi v Sarajevu in Skoplju. Prav nič ne dvomimo v to, pravimo, kajti bilo bi res čudno in obsodbe vredno ono članstvo, ki bi ravnalo drugače od članstva v Ljubljani, Splitu in Novem Sadu. Saj bi članstvo, ki bi ravnalo spriču takega nasilja drugače, dokazalo, da nima čuta za svobodo v svoji strokovni organizaciji in da ne pojmuje svojih pravic. Če bi ravnalo drugače, bi dajalo s tem za vselej in vsem

nasilnikom pravico, da teptajo red, zakonitost in svobodo v organizaciji. To bi bil nevaren in usoden precedenčni slučaj za bodočnost in za vse prihodnje, svobodno in po volji članstva izvoljene predstavnike organizacij. Kar bi članstvo dovolilo danes, bi moralo dovoliti tudi jutri, prihodnje leto in za vse bodoče čase. In to, kar se je zgodilo današnjim predsednikom banovinskih sekcij, bi se moglo in bi se prav gotovo zgodilo tudi bodočim predsednikom, če bi se ne hoteli slepo pokoravati diktatu centralne uprave. Danes so bili izključeni predsedniki zaradi borbe za načelne stvari, zaradi pravične in končno veljavne ureditve naše strokovne organizacije. Jutri bi se moglo zgoditi njihovim naslednikom isto zaradi majhnih, nenačelnih vprašanj, morda zaradi samostojnega mišljenja v kakem postranskem organizacijskem vprašanju.

Celokupno članstvo našega Uduženja pojmuje to in se zaveda usodnih posledic, ki bi nastale, če bi članstvo ne bilo na mestu. Ravno ta borba s centralno upravo je prebudila zavest in disciplino tudi pri članstvu onih sekcij, kjer je ta zavest do sedaj le slabo tlela. Centralna uprava je dosegla s svojim postopanjem ravno nasprotno, kar je želela in pričakovala. Po tej borbi bo postala disciplina še bolj jeklena in zanimanje za organizacijo se bo zbudilo tudi tam, kjer ga do sedaj ni bilo. In ko bo članstvo pometlo s sedanjimi nasilniki in ko bo zopet napravilo red in zakonitost v Uduženju, bo imela prenovljena in ozdravljena organizacija za seboj prekaljeno in disciplinirano članstvo.

Zato nas vesele vesti, ki jih dobivamo iz vseh sekcij, zlasti pa iz samega Beograda, da se članstvo povsod borbeno oklepa organizacije in da se število organiziranih povsod večja. V Beogradu, kjer je vladalo deset let največje nezanimanje za organizacijo in kjer so bile razmere najbolj brezupne in bolne, se je organiziralo v zadnjem času toliko ptt. uslužbencev, kakor jih doslej še nikoli ni bilo. Vsi ti so sedaj najodločnejši poborniki za ozdravljenje bolnih razmer v naši organizaciji. To je garda, ki bo na prihodnjem kongresu odločevala in odločila tudi v slučaju, ako bi banovinske sekcije odpovedale. Savska sekcija je od lani svoje članstvo še več ko podvojila. Tudi po poročilih iz drugih sekcij stoje stvari dobro in ugodno. Na žalost se pa ne moremo pohvaliti tako s stanjem v Dravski sekciji, kjer pada zavest, disciplina in članska morala — po malem pa tudi število članstva. Tako bo naša sekcija, ki je bila več ko deset let prva, kaj kmalu zadnja, če že ni. Zadnji časi so dokazali, da naše članstvo ni dorastlo za borbo. Komaj enoletna borba s centralno upravo, težke prilike, ki so nastopile v državnem gospodarskem življenju, neuspehi v materialnem in moralnem pogledu, ki so posledica težkih časov in razmer, neugodno stanje v stroki, borba z domačimi nasprotniki, zadnje čase pa še razni drugi nemoralni pojavi, — vse to je naše članstvo hitro utrudilo, omaloždušilo in zbegalo. Vedno manj jih je, ki bi mogli pravilno pojmovati težko borbo organizacije. Vedno manj, ki bi bili zmožni prav presoditi današnje težke čase. In kar je še najbolj žalostno, vodstvo naše sekcije spoznava, da je vedno večji odstotek med nami takih, ki mislijo samo nase, na svoje osebne koristi, na profit, in ki v egoističnih stremljenjih

postajajo nemoralni. V naših vrstah se pojavlja opasna epidemija moralne krize. Tovarištvo izginja, solidarnost hlapi, disciplina se ruši. Namesto tega se pa pojavlja samogoltnost, zavist, nevoščljivost in sovraštvo, ki gre že tako daleč, da so se pričela sistematično izpodkopavati pod nogami tla lastnim tovarišem. Vsi znaki kažejo, da se je pričela organizirati med nami nekakšna mračna mafija, ki poizkuša iz najnemoralnejših in najsebičnejših nagibov izrabiti težke in neurejene čase in razmere, da bi izpodnesla celi vrsti svojih tovarišev tla in se kakor hijena zagrizla v izmučeno telo naše stroke preko teles svojih tovarišev. Človek se začudeno vprašuje: kaj je res, da nas je pičli čas enega leta trudne poti in borbe vrgel na tla, ali pa smo slovenski poštarji varali sami sebe in druge celih deset let? Ali je bila naša organizacija morda samo spretno naslikana in lažnjiva trdnjava iz lepence, ki so jo sesuli prvi navalni borbe? Ali smo bili zavedni samo iz sebičnosti, dokler se nam je obetal profit? Ali je bilo to samo goljufivo paradiranje? Ali smo tako slabotni, omahljivi, nepotrpežljivi in nevztrajni?

Naj bo karkoli, eno je: slovenski poštariji padamo. Eno leto borbe je bila za nas preizkušnja, ki nas je prerešetala. Malo jih je ostalo takih, kakor smo si zamišljali deset let. Mnogo jih je padlo skozi rešeto. Po ozdravitvi našega Udruženja bo treba voditi o tem evindenco in začeti graditi popolnoma iznova — toda na boljših in previdnejših osnovah, da ne bo prišlo pozneje kdaj še hujše razočaranja. Kajti gorje vojski, ki sama sebe ne pozna, ki se precenjuje, in ki se izkaže, kadar je treba v borbi kaj tvegati, da so njeni vojaki samo voščene figure, — igrače za otroke.

Tako je torej stanje drugod in pri nas in tako je zadržanje centralne uprave pri tem stanju. Nas zanima sedaj samo to, kaj bo centralna uprava sedaj, po skupščinah banovinskih sekcij, ukrenila. Ali bo postopala sedaj tudi napram drugim sekcijam tako, kakor je napram naši lani? Ali bo izključila vse banovinske sekcije? Potem ostane pač brez članstva. Brez članstva pa ni Udruženja, ne glede na to, da centralna uprava ne more izključevati sekcij in bi bili taki njeni sklepi brez zakonite podlage, — torej neveljavni. Toda mi smo v deželi nemogočih možnosti. Zato bi ne bilo nič čudnega, če bi naenkrat predstavljala Udruženje jugoslovanskih ptt. uslužbencev dobra petorica še preostalih članov centralne uprave. In kaj potem? Ustanoviti nove sekcije? Obnovile se bodo stare z istim članstvom in z istim vodstvom. Rezultat bo isti. Kajti proti volji članstva se ne da delati. Ustvariti novo Udruženje? Je to po zakonskih predpisih mogoče? Rekli smo, da smo v deželi nemogočih možnosti, zato se ne more nič sigurnega reči. Čudno je le, da oblast vse to mirno trpi in gleda.

Sicer pa je in ostane poslednja in edina nada kongres, ki bo odločil, ali bomo jugoslovanski ptt. uslužbenci v bodoče imeli svojo strokovno organizacijo ali ne. To je edino, kar moremo pozitivnega reči. Kljub vsemu temu, kar se je zgodilo in kar nam grozi iz sedanje centralne uprave, pa nismo malodušni, ampak upamo, da je blizu dan, ko bodo vsi ptt. uslužbenci enodušno vzdignili svoj glas in zahtevali enotno organizacijo na podlagi enakopravnosti in katere voditelji ne bodo samo diktilirali, ampak tudi upoštevali pošteno delo sekcij, ki si žele samo dela v korist stroke in njenih ljudi.

J. Št.

Aspirantska služba in osebna pokojnina.

Po novem uradniškem zakonu je treba ločiti službe, ki dajejo pravico do osebne pokojnine, t. j. službe, ki štejejo v minimalni desetletni rok za pridobitev pravice do osebne pokojnine (tako zvana efektivna služba), od služb, ki se ne računajo v ta rok, temveč se upoštevajo za pokojnino šele tedaj, ko ima uslužbenec (poleg te službe) 10 let **efektivne** službe. Če prestopi uslužbenec, ki še nima deset let efektivne službe, državna služba, ostane brez pokojnine, četudi ima 10 ali več let službe, ki je pa zgolj vračunljiva v pokojnino.

To razlikovanje med efektivno in zgolj vračunljivo službo je važno tudi zaradi tega, ker ima pri uradnikih posebno vlogo pri odmeri pokojninskih prejemkov glede na plačo in položajno doklado. Pri odmeri odstotkov osebne pokojnine se namreč pri plači (s periodičnim poviškom) in osebni drag. dokladi upošteva **vsa služba (efektivna in zgolj vračunljiva), pri položajni dokladi pa s a m o efektivna.**

Za tiste, ki so vstopili po 1. septembru 1923 v državno službo, ni nobenega dvoma, ali je njihova služba »efektivna« ali ne. Če je služil kdo kot urad, pripravnik, uradnik, zvanik ali služitelj, je njegova služba efektivna, sicer pa ne. Nejasnost je samo glede služb pred 1. septembrom 1923. V tem pogledu je posebno za raznovrstne poštne službe važna točka 3 § 270 u. z., ki pravi, da se tistim, ki so bili pred 1. septembrom 1923 civilni državni uslužbenci, računa za določitev količine pokojnine tudi čas, prebit po dovršenem osemnajstem letu starosti v službi v svojstvu stalnega dnevničarja, če se je izvršil prestop na zvanje, ki daje po tem zakonu pravico do pokojnine, najkasneje v šestih mesecih.

Baš na tej podlagi je naše ministrstvo upoštevalo pri odmeri pokojnine aspirantsko,

ekspeditorsko in podobne nestalne službe, in sicer ne samo za plačo, temveč tudi za položajno doklado. Proti nekaterim takim rešitvam o odmeri pokojnine se je glavna kontrola pritožila na državni svet, češ, da bi se te službe (aspirantska itd.) ne smele upoštevati pri odstotkih položajne doklade. Enako stališče je zavzela glavna kontrola napram službi p. t. odpravnic, ki so bile na teritoriju bivše Hrvatske in Slavonije približno isto, kar naše aspirantke (večinoma celo v službi pri pogodbenih poštarjih).

V konkretnem primeru je pa državni svet v marcu t. l. tako tožbo glavne kontrole zavrnil. Radi načelne važnosti objavljamo dotično razsodbo, ki se glasi takole:

V imenu

Njegovega Veličanstva Aleksandra I.,
kralja Jugoslavije.

Državni svet

je v svojem III. oddelku, sestavljenem od vzel v razpravo tožbo glavne kontrole proti rešenju ministra za promet, s katerim je odrejena osebna pokojnina N. N., uradnici, pri čemer se ji je tudi dnevničarska služba računala za odstotke položajne doklade.

Potem, ko je proučil tožbo, izpodbijano rešenje in ostale spise, ki se tičejo tega predmeta, kakor tudi ministrov odgovor na tožbo, je državni svet ugotovil, da je tožba neumestna iz sledečih razlogov: tožbina trditev, da se služba, ki jo je N. N. vršila kot p. t. odpravnic, ne računa za položajno doklado, ker je to bila dnevničarska služba, je neumestna. Če pustimo na stran vprašanje, da je to bila baš dnevničarska služba, na katero je mislil uradniški zakon, ker je imenovana vršila službo p. t. odpravnic, ne upošteva tožba, da vprašanje, katere službe pred 1. aprilom 1931 se morajo računati za položajno doklado, ni rešeno v § 113, temveč v drugem odstavku § 270 u. z., kjer so navedeni primeri, v katerih se za pokojnino priznani čas ne računa za po-

ložajno doklado. Točka 3 tu ni navedena, pa se potemtakem ta, že omenjena služba mora računati za položajno doklado.

Zaradi tega in na osnovi čl. 17 in 34 zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih, državni svet

razsodja:

da se zavrne tožba glavne kontrole št., o čemer se morata s prepisom sodbe obvestiti obe pravdni stranki.

Slede podpisati.

Če se je državni svet postavil na stališče, da se mora služba p. t. odpravnic, ki so se po večini nahajale v privatno-pravnem odnosu napram svojemu delodajalcu — pogodbenemu poštarju —, računati kot efektivna služba, ni nobenega dvoma več, da se mora aspirantska in podobne nestalne uradniške službe, pa tudi služba začasnih in stalnih pomožnih slug računati kot efektivna.

Te službe se računajo torej tudi v 10letni rok za pridobitev pravice do pokojnine in v 35letno efektivno službo, ko mora biti uslužbenec na lastno prošnjo upokojen (§ 109).

Razsodbe državnega sveta, ki predstavljajo v naši državi najvišjo upravno sodno oblast, so za nas državne uslužbence jako važne, ker najdemo v njih splošno obvezna tolmačenja za nas veljavne zakonske predpise.

Kot prispevek k sicer jasnemu dejstvu, da so bili ob prevedbi na uradniški zakon od 31. julija 1923 bivši aspiranti, oficianti itd. prevedeni v II. kategorijo na osnovi točke I. člena 230 citiranega zakona, torej kot uradniki, ki so imeli predpisano izobrazbo za svojo stroko (to je za III. kategorijo), navajamo utemeljitve neke razsodbe državnega sveta od 18. aprila 1932, v kateri je državni svet nekemu uslužbencu razveljavil ugodnost do zmanjšanja rokov za napredovanje. Sodba nas zanima samo zaradi tega, ker omenja oficijanski tečaj.

Dotično mesto v sodbi se glasi:

»... Imenovan je v šolskem letu 1914-15. dovršil peti razred gimnazije in kot tak slu-

Vaclav Kunst:

Moji nasveti za službo na morzu.

(Nadaljevanje)

Tretji slučaj. Ti oddajaš in opaziš, da si se zmotil, toda pomota leži že več besed nazaj. Če normalno prekiš z znakom pomote in pričneš popravljati, boš skoro gotovo zmedel s tem sprejemno postajo, da ne bo vedela, kje naj popravi in normalni razvoj korespondence bo s tem trpel. V tem slučaju ne popravljaj, marveč si (z levo roko) napravi pri pomoteni besedi znak, da na pomoto ne pozabiš in daj brzojavko do konca. Neposredno za končnim znamenjem —.—. pa pristavi: »pr čitajte (zadnjo dobro besedo, popravek in naslednjo dobro besedo) —.—. Če je pogreška v naslovu, potem daj: »pr čitajte naslov (in popravek).

Četrty slučaj: Ti daješ, sprejemna postaja ne more vzeti in te prekine. Prekinitev odn. zahteva po popravku se vrši analogno slučaju 2. Tebi na to ni treba dati znaka ve niti serije pik in črt, kar se skoro dosledno daje, marveč počakaš samo toliko, da si sprejemna postaja odpre aparat in brez vsakega nadaljnega uvoda daš od zahtevane besede dalje.

Še peta možnost je, ki je celo zelo pogosta. Ti s sprejemanjem ne dohajaš in si več besed v zaostanku, naenkrat pa ti ena beseda ni jasna in si jo moraš dati ponoviti. Pravi morzist v takem slučaju ne prekinja. Kako potem? Izpusti na golici primeren prazen prostor za nerazumljivo besedo in jemlji naprej. Da pozneje na popravek ne pozabiš, si na robu golice napravi malo znamenje (zadostuje mala vodoravna črtica) in zahtevaj popravek, preden daš reču (frazo) na način, kakor je opisan v prvem slučaju.

Ne daj si ponavljati nikdar več, kakor je to neobhodno potrebno. Če si zahteval popravek po končani brzojavki, ti bo korespondent ponovil seveda od zahtevane besede dalje (event. do konca). Čim si prišel do jasnega mesta, ga prekini z znakom ve (razumel).

Serije se brez skrajne sile (papir, črnilo) principiarno ne prekinjajo, ker se sicer kaj rado dogodi, da mora oddajna postaja ponavljati kar cele brzojavke, za katere si mogoče pri sprejemu zaostal. Pri serijah zahtevaj popravek vedno na kraju in označi številko brzojavke, na katero se popravek nanaša, da oddajna postaja mesto lažje najde. Med serijo bi bil odpustljiv zahtevek po popravku edino le takrat, če si s sprejemanjem do besede v tekočem.

Fraze (Reču) službeno ponavljanje.

Vsako vzeto brzojavko je treba potrditi, to je, dati je treba fraze (reču).

Pravilnik je v tem popolnoma jasen in pravi v čl. 89. 6.: »Prejemno potrdilo (reču) vsebuje ponovitev številke brzojavke in števila besed.

Vse, kar je preko teh dveh števil, je torej proti določilom pravilnika in absolutno odveč.

Menda pretežna večina naših morzistov bo za brzojavko, ki smo jo kot primer dali v Grobelno, dala takele fraze:

»... .. ve fr nr 3170 p 15 bes = 17 = 3500 725/720 33½«, dočim izgledajo pravilne fraze za to brzojavko takole:

»ve 3170 15 —.—. in ničesar drugega.

Zakaj spredaj ve in zakaj na koncu —.—. (križ)? Znak razumevanja samo zato, da si med tem korespondent odpre aparat. Če se dela na sluh, je tudi ta znak odveč, križ na koncu fraz (reču) pa pomeni: »K brzojavki, ki sem jo pravkar potrdil, nimam ničesar pripomniti, je torej v redu.«

Pa ponavljanje števil v vsebini brzojavke? To je nepotrebno, ker ga pravilnik ne predpisuje in je to samo tradicionalni ostanek iz predvojne dobe odnosno dobe, ko se je morzovanje šele pričelo.

Vse doslej povedano velja za privatno in službeno brzojavko, ki je bila vzeta brez nejasnosti.

Sprejemni morzist ima pravico (torej, če hoče odn., če smatra to za potrebno), da ponovi bodisi posamezne besede (grupe), pa tudi celo brzojavko in iste pravice ima tudi oddajni morzist, ki lahko ali sam ponovi isto, ali pa lahko ponovitev zahteva. (čl. 89.)

Pri nemotenem razvoju korespondence in če ni nejasnosti, pa se vsako ponavljanje opusti.

Izjeme od te norme tvorijo: 1. uputniški (nakazniški) in 2. državni telegrami.

Vzemimo naslednji primer uputniškega telegrama:

maribor de grobelno

217 15 15 1005 =

uputnica 113 pošti maribor =

v grobelno 3/155 berger 1000 entisoč dinarjev josp počivavšek smetanova 35

Kako se ta uputniški telegram pravilno potrdi? Pravilnik zahteva (čl. 89. 1), da se morajo poleg normalnega reču-ja ponoviti vse številke in vsa osebna imena, torej v zgornjem slučaju:

ve 217 15 113 3/115 berger 1000 počivavšek 35 —.—.

In državni telegrami? Za te velja isto pravilo, torej vse številke in vsa osebna imena. Slednje se pri nas doslej nikdar ni delalo.

Nadaljnja izjema so šifrirane brzojavke. Te se morajo v celoti ponoviti.

Kako se fraze še poenostavijo? Dajaj v frazah številke dosledno krajšano, kar dovoljuje pravilnik v členu 75 pod »številke«.

žil v bivši avstroogrski vojski od 15. oktobra 1915 do 31. januarja 1919. Srednje šole po vojni ni nadaljeval, temveč je leta 1919 stopil v p. t. oficijantski tečaj in ga 16. septembra 1919 dovršil. Ta tečaj skupno s prejšnjo šolo mu je dajal pravico do II. kategorije uradnikov in je to tudi dobil po zakonu o uradnikih iz leta 1923.

Šetinc Tinko:

Ambulančne pošte v Jugoslaviji.

(Nadaljevanje.)

Ostale važne amb. pošte.

Na progi Maribor—Zidani most—Zagreb sem omenil že amb. 12. Poleg te obratuje na tej progi tudi amb. pošta Maribor—Zagreb 13 (167 km). Važna je zaradi inozemskega poštne prometa, ki ga posreduje v obeh smereh. Kot tretja vozi na tej progi v potniškem vlaku amb. pošta Maribor—Zagreb 29 (167 km).

Omeniti bi bilo še amb. pošto Maribor—Kotoriba 80 (128 km). Ta prevažata pošiljke za Dravsko polje, Medjimurje in Madžarsko; Maribor—Hodoš 94 (127 km) pa za Prekmurje.

Na progi Ljubljana—Zidani most—Zagreb potujeta razen že omenjenih amb. pošt 3 in 9 še amb. pošti Ljubljana—Zagreb 11 (140 km) in Ljubljana—Vinkovci 38 (410 km).

Iz Ljubljane vozijo tudi važne amb. pošte Ljubljana—Rakek 90 in 91 (à 64 km) za Notranjsko in Italijo in Ljubljana—Maribor 36 in 37 (à 155 km).

V Zagrebu je izhodišče naslednjih važnejših amb. pošt: Zagreb—Osijek 21 in 22 (à 269 km) za Slavonijo, Zagreb—Sušak 23 in 24 (à 329 km) za Goriški kotar in Primorje, Zagreb—Split 31 in 32 (à 448 km) za Liko in Dalmacijo, Zagreb—Koprivnica 26 (156 km) za Podravino in Madžarsko, Zagreb—Doi. Lendava 212 za Zagorje, Zagreb—Banja Luka 27 (208 km) in Zagreb—Beograd 40 (435 km).

Proga Zagreb—Beograd je najprometnej-

ša žila v železniškem in v poštne prometu naše države. Na tej progi obratuje 6 amb. pošt, in sicer: 3, 9, 10, 12, 38 in 40, ki so vse zelo dobro izrabljene za pisemski in paketni promet.

Iz Broda vozi v Sarajevo amb. pošta Brod—Sarajevo 5 (279 km), ki je zelo važna za Bosno. Na tej progi vozi tudi ambulanca Sarajevo—Brod 15. Iz Sarajeva obratuje dalje proti jugu amb. pošta Sarajevo—Zelenika 33 in 35 (à 320 km) za Hercegovino, Južno Dalmacijo in Črno goro.

Za Vinkovce moram omeniti amb. pošto Vinkovci—Subotica 195 (138 km) in Vinkovci—Vel. Kikinda 196 in 197 (à 247 km) za Bačko in Banat. Te imajo priključke v Subotici. Za Banat sta še važni amb. pošti Subotica—Vel. Bečkerek 158 (141 km) in Vel. Bečkerek—Bela Crkva 185 (112 km).

Beograd kot prestolnica ima najvažnejše amb. pošte, katere sem že opisal. Omeniti pa moram še naslednje:

Beograd—Subotica 7, 8 in 17 (à 185 km) (prvi dve sta važni, ker vozita v mednarodnih brzovlakih in imata zelo ugodne inozemske zveze), Beograd—Sarajevo 19 in 20 (à 451 km) (vozita na novo zgrajeni ozkotirni železnici), Beograd—Skoplje 43 (463 km) in Beograd—Požarevac 64 (104 km).

Iz Niša obratuje amb. pošta Niš—Caribrod 56, ki je važna ambulanca zaradi inozemskega prometa z Bolgarijo in Turčijo.

Vse našete amb. pošte so važne glede na mednarodni kakor tudi na poštini promet v Jugoslaviji, ki ga opravljajo na prometnih in razmeroma dolgih žel. progah.

V. Paketne amb. pošte.

Pred leti je bil zlasti inozemski paketni promet tako močan, da paketov ni bilo mogoče odpravljati z rednimi amb. poštami. Od večjih izmenjavanih pošt in večjih prometnih centrov je pošta prvotno odpravljala paketne pošiljke v tovornih vagonih. Ker je pa bila odprava s tovornimi vlaki prepočasna, je pošt-

na uprava uvedla posebne ambulance, tako zvane »paketne amb. pošte«. Ime samo pove, da prevažajo take pošte zlasti pakete. Tako vozijo: iz Ljubljane paketna amb. pošta Ljubljana—Vinkovci 38 (410 km), Ljubljana—Maribor 37 (155 km) iz Zagreba Zagreb—Beograd 40 (435 km), iz Beograda pa Beograd—Caribrod 51 (347 km) in Beograd—Skoplje 55 (463 km).

Inozemski paketni promet je zaradi Jeviznih odredb zelo padel, tuzemski se pa še nekako drži. Sedaj splošne gospodarske krize se poznajo sicer tudi tu, ker se prevažata manj paketov kakor prejšnja leta. Vendar pa na pr. pošta Zagreb 2 od časa do časa še vedno odpravlja pakete v priklonih vagonih za Brod (Bosna), Subotico (Bačka in Banat) in Beograd (Srbija).

Poštna odpravnica želi mesta pomočnice ali pa vodstva pogodbene pošte zaradi mladostnosti. Naslov na upravo »Glasnik«.

Krajšaj številke tudi pri službenem ponavljanju uputniških in državnih telegramov.

Za zgorajšnji primer privatne brzojavke izgleda pravilni reču zelo enostavno:

... — — — — —

Pri krajšanih številkah se krajša seveda tudi ničla (—), pa tudi petica ima skrajšani znak ene pike (·).

Fraze (reču) je treba brezpogojno dati takoj po sprejemu brzojavke in se pod nobenim pogojem ne smejo odlašati (čl. 89. 4.). To se analogno nanaša tudi na fraze za okrožnice, kar se pri nas ne upošteva.

Štetje besed, kolacioniranje.

Čim si vzel kako brzojavko, moraš primerjati, ali se v glavi navedeno število besed ujema s faktičnim, ki ga imaš. Štetje moraš torej besede, preden daš fraze. Štetje besed je obvezno. (čl. 88.)

Za vsako razliko v številu besed odgovarja sprejemni morzist.

Ker so brzojavke po pretežni večini kratke vsebine, si lahko štetje besed znatno olajšaš na ta način, da v naslovu kakor v tekstu pišeš v vsako vrsto enako število besed in potem kratkomalo sešteješ vrste in prišteješ zmnožku ostanek zadnje event. nepopolne vrste. Najbolj praktično je, če pišeš v vsako vrsto po pet besed. Pri takem načinu pisanja ne rabiš za štetje besed pri kratkih brzojavkah niti sekunde.

Vzemimo zopet primer brzojavke, katero smo odpravili na pošto Grobelno. Na prvi pogled se vidi, da je povsem napačno taksirana.

Morzista taksiranje čisto nič ne briga. Za njega je tako pri odpravljanju (kjer besed itak ne šteje), kakor pri sprejemu merodajno edino le faktično število besed. Če se faktično šte-

vilo ne ujema s številom taksiranih besed, mora že uradnik pri predaji to označiti v glavi v obliki ulomka. Števec tega ulomka morzista ne zanima (če tudi ga odpravi), pač pa imenovalec, ki označuje faktično število besed.

Kolikokrat nastanejo prerekanja pri štetju besed, ker morzisti tega določila ne upoštevajo ali pa ne poznajo.

Vztrajaj dosledno na tem, da se navedeni način označanja besed izvaja tako s strani predajne linije, kakor s strani oddajne postaje. Vsako nepravilnost v tem pogledu javi kontrolnemu uradniku. S tem boš vzgojil prizadete za red, sebi pa znatno olajšal delo in štetje besed.

Če našteješ v brzojavki toliko faktičnih besed, kolikor jih je označenih v glavi, daš nemudoma reču.

Kako je treba postopati, če se število faktičnih besed ne ujema s številom v glavi označenih?

Število besed je treba brezpogojno spraviti v red. Povej torej oddajni postaji, koliko imaš besed, in sicer takole:

... — — — — — imam 15?

Znak ve daj zato, da korespondent odpre svoj aparat (pri delu na sluh ta znak odpade), besedo »imam« moraš dati zato, da korespondent ve, da gre za število besed, ker, če bi mu dal kratkomalo »15«? (kar bi pri bistrih delavcih tudi zadostovalo), bi utegnil korespondent misliti, da zahtevaš kako ponovitev. Vprašaj na koncu pa pove, da število ni v redu.

Takoj za vprašanjem nadaljuj s kolacioniranjem, to je z dajanjem vseh začetnic v naslovu, tekstu in podpisu. To kolacioniranje je delo sprejemnega morzista.

Dane so v glavnem tri možnosti, in sicer:

1. ti si slabo vzel ter kako besedo izpustil;

2. oddajni morzist je slabo dal in besedo izpustil;

3. označba besed v glavi je napačna.

Oddajni uradnik mora takoj primerjati kolacijo in čim opazi, da kaka beseda manjka, te prekiñe in popravi na že znani način (zadnjo dobro besedo in manjkajočo(-el)).

Vstavi dobljeno besedo na pravo mesto in če se sedaj število ujema, daj reču. Mogoče je, da ti manjka več besed na raznih mestih brzojavke. Eno ti je korespondent torej že popravil. Ti to besedo celo ponovi, od te besede dalje pa dajaj zopet začetnice do kraja brzojavke. V slučaju 1 in 2 se mora sedaj število besed ujemati. V slučaju 3 pa boš kolacioniral do kraja, ker je označba besed v glavi napačna in je tudi ni mogoče takoj popraviti, ker morzist števila, ki označuje besede, ne sme samolastno spremeniti. Taka slabo šteta brzojavka se pa tudi ne sme zadržati, marveč se mora odpremiti dalje.

Če si kot oddajni morzist ugotovil, da je število besed, zaradi katerega kolacionira sprejemna postaja, pravilno, potrdi to »15 dobro«.

Če je napačno šteta brzojavka lokopredana, jo predloži kontrolorju, ki ti bo na mestu ugotovil pravilno število besed in glavo popravil. Če je taka brzojavka tranzitna, bo kontrolor poskrbel pri postaji, od katere je prišla, za korekturo. V tem slučaju se nepravilno šteta brzojavka odpravi dalje s pripombo (ki jo napiše kontrolor). Ti pa potrdi odn. si daj potrditi faktično najdeno število besed in če si oddajni morzist, javi to sprejemni postaji s pripombo: »popravek sledi«.

Število besed je za sprejemnega uradnika zelo važno, ker ga lahko pokoplje, če ni zadosti pazljiv. Ravnaj se precizno po zgornjih navodilih ter javi takoj vsako najmanjšo nerednost kontrolorju, pa boš krit.

Iz Gospod. zadruga poštne uslužbenecv v Ljubljani.

V zadnji številki našega lista objavljene cene kuriva niso povsem točne n zato objavljamo nov

CENIK KURIVA

veljaven od 15. maja 1932.

1. Drva (na dom postavljena):

bukova la, cela	Din 116.—
bukova la, žagana	» 124.—
bukova la, sekana	» 132.— proti takošnjemu plačilu; na obroke se zvi- ša cena za 4 Din pri metru.
Mehka drva, cela	Din 68.—
mehka drva, žagana	» 80.—

2. Premog (na dom postavljen):

trboveljski la Din 415.— tona proti takošnjemu plačilu, Din 425.— tona na obroke.

V Ljubljani, dne 15. maja 1932.

Načelstvo.

Osebnosti.

Postavljena je za zvaničnico III. skup. Medja Marija na Bledu 1.

Napredovali so: v VI. skupino: za pt. ur. Vidmar Tomo in Kumer Josip na Ljubljani 2, Čonč Albert v Poljčanah, Fludernik Franc v Pragerskem in Kump Aleksander v Kranju; v VII. skupino: za admin. ur. Pavlič Margita na direkciji, za upravnika Kočevar Franjo na Rakeku; za pt. ur. Križ Anton na Jesenicah na Gor., Miložič-Lindič Drago v Sevnici, Alič Janko v Metliki, Plaš Maks in Vene Martin na Mariboru 2, Staut Ljudevit, Skubic Olga in Treven Frančiška na Ljubljani 1, Ragazzi Viktorija v Radečah pri Zid. mostu in Kušar Vida na Ljubljani 6; v IX. skupino: za arh. ur. Zagorjan Stana na direkciji; za pt. manip. Cingel Franja v Konjicah in Štupar Nežika na Ljubljani 1.

Premešeni so: pt. ur. IX. skup. Miklaveč Anton z Ljubljane 1 na Bled 1 in Novak Angela iz Dolnje Lendave v Križevce pri Ljutomeru; pt. manip. X. skup. Bajec Ljudmila iz

Kočevja na Bled 1; zvan. I. skup. Palčič Jurij z Ljubljane 1 na Bled 1; zvan. III. skup. Hasler Franc z Beograda 2 na Ljubljano 2; služtelji II. skup. Dovjak Ivan z Ljubljane 1 na Ljubljano 7, Trampuš Ivan z Ljubljane 7 na Ljubljano 1, Železnikar Karel iz Prevalj v Guštanj, Sobjak Kamila iz Gornje Radgone na Maribor 1, Pauko Josip z Maribora 2 v Križevce pri Ljutomeru in Bevk Franc z Ljubljane 1 na Bled 1.

Avtomobilizem v CSR. V Pragi se je osnovala družba, ki namerava prevažati ne samo ljudi, temveč tudi blago s tovornimi avtomobili. Družba namerava zgraditi na parceli bivšega hotela »Odvarka« na Karlovem trgu veliko avtobusno postajo za 200 vozov in velik hotel z 200 sobami. Če se ta načrt uresniči, bodo imele češkoslovaške železnice nevarnega tekmeča. Sicer pa avtomobilizem po vseh modernih državah uspešno tekmuje z železnicami.

Razširjajte Poštni Glasnik!

ZA MAL DENAR NAJLEPŠE RAZVEDRILO

v Automatskem buffetu

»DAJ-DAM«

Telefon 2308 na Aleksandrovi cesti št. 4

Razne delikatese, zendviči, topla jedila, kava, čaj, pecivo, slaščice, sladoled, vedno sveže pivo in najizbranejša vina

POZOR

Naznanjam vsem poštanim nameščencem, da sem PREVZEL KROJAČNICO »GOSPODARSKE ZADRUGE«, Grudnovno nabrežje št. 1 (Pred Prulami št. 1).

Izdeloval bom vsakovrstna oblačila po najnovejšem kroju za dame in gospode.

V zalogi imam blago vseh vrst kakor tudi češke in angleške vzorce.

Postrežba točna, cene solidne!

Priporoča se

KVEDER LEOPOLD,
krojaški mojster.

KOLESA

in vse potrebščine za nje kupite najbolje in najceneje samo pri tvrdki

A. GOREC D. Z O. Z.

v palači Ljubljanske kreditne banke
na Dunajski cesti 1 in delavnica na
Gospodarski cesti 14.

Dent. Leop. Šmerkoli tehničar

prej voditelj ateljeja Zins

Ljubljana VII

Celovška cesta 32/II.

Sprejema

od 8.—12. in od 14.—18.

Telefon št. 34—48

Največjo izbero vsakovrstnega usnja in čevlarskih potrebščin

priporoča

Franc Erjavec

Ljubljana, Stari trg št. 11

Volna, svila, bombaž

stalno v bogati izberi v vseh vrstah, za
strojno pletenje in ročna dela po najnižjih
cenah pri tvrdki

KARL PRELOG

LJUBLJANA

Židovska ulica

Stari trg

**Vedno
prihajajoče
novosti!**

A. & E. SKABERNÉ
LJUBLJANA

Modno in manufakturno
blago v veliki izbi ter
solidni postrežbi in po

nizkih cenah!

KÜHAR & HROVAT
Maribor, Aleksandrova cesta št. 9

MERCINA IN DRUG

TRGOVINA S PAPIRJEM NA VELIKO

LJUBLJANA

Kolodvorska ulica št. 8

Glavno zastopstvo in samoprodaja
za Slovenijo vseh izdelkov tovarne
za dokumentni in kartni papir

BRATJE PIATNIK, RADEČE

Noblesse

Ljubljana
Aleksandrova cesta št. 4

Damska konfekcija

Gospodom izdelujemo po meri

Članom Gospod. zadruga ptt. nameščencev
proti nakaznici

Dežnike

in

nogavice

izdelane v lastni tovarni iz
najboljšeja materijala

oddajamo tudi na drobno po skrajnih
cenah v naših prodajalnah:

v Ljubljani, Pred Škofijo št. 19
v Beogradu, Kralja Milana ul. 13
v Splitu, Marulićeva ulica 4
v Zagrebu, Jurišićeva ulica 8

Prva jugoslovanska tovarna
dežnikov in nogavic

Josip Vidmar